

РОБЪРТ ШЕКЛИ РАЗРЕШИТЕЛНО ЗА ПРЕСТЪПНИК

Превод от английски: Владимир Германов, 1996

chitanka.info

Том Рибаря нямаше представа, че ще стане престъпник. Голямото червено слънце бе застанало точно над хоризонта и сякаш влачеше след себе си своя малък жълт събрат. Селцето, малко и спретнато, единствената бяла точка сред буйната зеленина на планетата, блестеше под лъчите на двете си летни слънца.

Том тъкмо се събуждаше в къщата си. Беше висок загорял млад човек с присвитите очи на баща си и неангажираното отношение на майка си към всякакво усилие. Не бързаше за никъде — до есенните дъждове нямаше да има риболов, така че нямаше и истинска работа за рибар. Дотогава щеше да се шляе и да поправя принадлежностите си.

— Покривът трябва да е червен — долетя викът на Били Бояджията отвън.

— Църквите никога не са с червени покриви — извика Ед Тъкача в отговор.

Том се намръщи. Понеже не го касаеха пряко, бе забравил промените, настъпили в селото през последните две седмици. Обу си панталоните и се отправи към централния площад.

Първото нещо, което видя там, бе големият нов надпис, който гласеше: „В ОЧЕРТАНИЯТА НА СЕЛОТО НЕ СЕ ДОПУСКАТ ЧУЖДЕНЦИ“. На цялата планета Ню Делауеър нямаше никакви чужденци. Навсякъде се простираха само гори и сред тях бе селото им. Надписът чисто и просто трябваше да засвидетелства определена политика.

На самия площад имаше църква, затвор и поща, издигнати срещу пазара само за две трескави седмици. Никой нямаше представа какво да прави с тези постройки, защото селото бе просъществувало без тях в продължение на повече от двеста години. Сега, разбира се, трябваше на всяка цена да бъдат построени.

Ед Тъкача стоеше пред новата църква и се взираше нагоре с примижали очи. Били Бояджията едва пазеше равновесие по стръмния покрив, а русият му мустак бе щръкнал недоволено. Отдолу се бе събрала малка тълпа зяпачи.

— По дяволите, човече — продължаваше Били Бояджията. — Казвам ти, че четох за това миналата седмица. Покривите винаги са червени. Никога не са бели.

— Бъркаш с нещо друго — възрази Тъкача. — Ти какво ще кажеш, Том?

Том сви рамене, защото нямаше мнение по въпроса. В този момент дотича кметът. Беше обилно изпотен, а широката му бяла риза се вееше над издутия корем.

— Слез! — извика той на Били. — Току-що го видях. Пише „малко червено училище“, а не „църква“.

Били се ядоса. Винаги беше мрачен — като всички бояджии. След като обаче миналата седмица кметът го направи началник на полицията, направо бе станал избухлив.

— Нямаме никакво малко червено училище — възрази той и заслиза по стълбата.

— Ще трябва да построим — каза кметът. — При това много бързо.

Той погледна към небето. Тълпата неволно също погледна нагоре. Не се виждаше нищо.

— Къде са момчетата на Дърводелеца? — попита кметът. — Сид, Сам, Марв... къде сте?

Някъде от тълпата се появи главата на Сид Дърводелеца. Все още беше с патерици, защото миналия месец бе паднал от едно дърво, докато търсеше яйца на птички. Дърводелците никак не ги биваше да се катерят по дърветата.

— Другите са в кръчмата на Ед Бирата — отвърна Сид.

— Че къде другаде ще са? — подвикна Мери, жената на Водоносеца от тълпата.

— Иди ги повикай — каза кметът. — Трябва да построят малко училище и то бързо. Кажи им да го направят край затвора. — После се обърна към Били, който вече беше на земята и добави: — Били, ти ще го боядисаш в хубаво ярко червено отвътре и отвън. Много е важно.

— Кога ще получа полицейска значка? — попита Били. — Четох, че началниците на полицията трябвало да имат значки.

— Направи си я сам — отговори кметът и избърса чело с ръкава на ризата си. — Горещо е. Не знам защо този инспектор реши да дойде през лятото... Том! Хей, Том! Имам важна работа за теб. Ела тук, ще ти кажа каква е.

Прегърна Том през рамо и го поведе към къщата си по единствената павирана улица на селото, покрай пустеещия пазар. В старо време и тази улица беше покрита с кал, но старото време бе свършило преди две седмици и сега улицата беше покрита с трошен

камък. Да се ходи бос по нея бе неприятно и затова селяните предпочитаха да минават през дворовете на съседите си. Кметът обаче ходеше по нея заради принципа.

— Кмете, слушай — каза Том, — сега съм в почивка...

— Във време като това никой не може да си почива — възрази кметът. — Може да пристигне всеки момент.

Введе Том у дома си и седна на голямото кресло, което беше поставено до галактическата радиостанция.

— Том — заговори кметът веднага, — би ли искал да си престъпник?

— Не знам — отвърна Том. — Какво е престъпник?

Кметът се размърда неловко и сложи ръка върху радиостанцията за по-голям авторитет.

— Ето какво е — каза той и започна да обяснява.

Том слушаше, но колкото повече чуваше, толкова по-малко му харесваше. За всичко беше виновна радиостанцията. Защо не беше развалена наистина? Преди две седмици никой не вярваше, че някога ще проработи. Беше събирала прах в кабинета на кмета година след година, поколение след поколение. Последната безжизнена връзка с Майката Земя. За последен път Земята бе говорила с Ню Делауеър, Форд IV, Алфа Кентавър, Нуева Испаня и няколко други колонии от Обединените демокрации преди двеста години. След това контактите бяха прекъснали. Изглежда на родната планета имаше война. Ню Делауеър с едничкото си село беше твърде далечна и твърде незначителна колония, за да вземе някакво участие. Жителите ѝ бяха очаквали новини, но напразно. После бе започнала чумата, покосила две трети от населението.

Постепенно селото се бе съвзело и хората се бяха научили сами да правят каквото им е необходимо. Земята бе забравена.

В продължение на двеста години.

И тогава, преди две седмици, древната радиостанция се разкашля и оживя. В продължение на няколко часа само пращя, а събралите се около къщата на кмета селяни чакаха.

Най-накрая се появи и човешка реч:

— ... Ню Делауеър, Ню Делауеър, чувате ли ме?

— Да, да, чувам ви — извика кметът.

— Колонията все още ли съществува?

— Разбира се — отговори кметът гордо.

След това гласът по радиото стана строг и официален:

— Не сме влизали в контакт с Външните колонии от много време поради неизяснени условия тук при нас. Сега всичко е наред. Остава малко прочистване. Вие от Ню Делауеър все още сте колония на Земната империя и сте подчинени на нейните закони. Признавате ли този статут?

Кметът се поколеба. Във всички книги за Земята тя се споменаваше като „Обединени демокрации на Земята“. Е, за две столетия не бе изключено да са променили името.

— Все още сме лоялни на Земята — отговори кметът с подобаващо достойнство.

— Отлично. Това ще ни спести необходимостта да изпращаме експедиционен корпус. От най-близката колония при вас ще дойде инспектор, за да се увери, че спазвате обичаите, законите и традициите на Майката Земя.

— Какво? — попита кметът с тревога.

Строгият глас стана още по-строг:

— Разбира се, давате си сметка, че във Вселената има място само за интелигентни същества. За човека! Всички други трябва да бъдат прогонени, унищожени, смазани. Не можем да позволим около нас да се спотайват врагове. Сигурен съм, че ме разбирате, генерале.

— Не съм генерал. Аз съм кмет.

— Вие управлявате, нали?

— Да, но...

— Тогава сте генерал. Слушайте ме добре. В тази галактика няма място за никакви чужди същества. Никакво! Няма място и за отклонили се човешки колонии, които по дефиниция са чужди. Не е възможно да се управлява империя, ако всеки прави каквото си поиска. Трябва да има ред, *на всяка цена!*

Кметът преглътна мъчително и се вторачи в радиостанцията.

— Генерале, постарайте се да приведете колонията си в ред. Да няма радикални отклонения от нормите. Никакви прищевки от рода на свободна воля, свободна любов, свободни избори или каквото и да е друго от списъка на забраните. Тези неща са *чужди* и ще бъдем принудени да вземем съответните мерки. Въведете ред, генерале. Инспекторът ще бъде при вас след около две седмици. Това е всичко.

Селяните се събраха веднага, за да решат как най-добре да отговорят на искането от Земята. Единственият възможен изход беше да приведат живота си в съответствие с описанията от старите книги...

— Не виждам защо трябва да има престъпник — възрази Том.

— Това е много важен елемент на земното общество — обясни кметът. — Всички книги са еднородни по въпроса. Престъпникът е също толкова важен, колкото пощальонът или началникът на полицията, да кажем. За разлика от тях обаче престъпникът е зает с противообществена дейност. Том, той работи *срещу* обществото. Ако няма хора, които работят срещу обществото, как може да има хора, които работят за него? Те ще станат излишни.

Том поклати глава.

— Просто не го разбирам.

— Бъди разумен, Том. Трябва да имаме земни неща. Като павирани улици например. Църкви, училища, затвори. Във всички книги се говори за престъпност.

— Няма да го направя — заяви Том.

— Влез ми в положението! — примоли се кметът. — Ще дойде инспекторът и ще види Били Бояджията, който е началник на полицията. Ще поиска да види затвора и ще каже: „Нямате затворници?“ Аз ще отговоря: „Разбира се. Тук нямаме престъпници.“ А той ще ме среже: „На земните колонии винаги има престъпници.“ Аз ще възразя: „Тук нямаме. Не знаехме какво означава това, докато не видяхме думата в речника.“ И знаеш ли какво ще ме попита той? Ще ме попита: „Защо тогава имате началник на полицията и затвор?“ — Кметът си пое дъх. — Разбираш ли? Всичко ще пропадне. Ще разбере веднага, че тук не сме изцяло както на Земята. Че се преструваме. Че сме *чужди*!

— Хъм — промърмори Том, впечатлен въпреки волята си.

— Ако станеш престъпник — продължи кметът, — ще мога да кажа на инспектора: „Да, разбира се. И тук имаме престъпност, точно както на Земята. Имаме крадец и убиец. Този човек е имал лошо детство и не е успял да се приспособи, но началникът на полицията разполага с улики и ще го арестува за двайсет и четири часа. Ще го заключим в затвора и после ще го реформираме.“

— Какво значи това?

— Не съм много сигурен. Ще му мисля, когато стигнем дотам. Разбра ли сега колко е важно да имаме престъпник?

— Предполагам. А защо точно аз?

— Няма кой. Всички имат някаква друга работа. А и очите ти са присвити. Престъпниците имат присвити очи.

— Не са чак толкова присвити. Не са по-присвити от очите на Ед Тъкача.

— Том, моля те. Всеки трябва да изиграе ролята си. Искаш да ни помогнеш, нали?

— Е, да — отвърна Том уморено.

— Добре, ти си нашият престъпник. Ето това ще узакони положението.

Подаде документ, в който пишеше:

РАЗРЕШИТЕЛНО ЗА ПРЕСТЪПНИК

С настоящото се уведомяват всички, че Том Рибаря е надлежно упълномощен крадец и убиец. От него се иска да дебне в тъмни улички, да посещава места с лоша репутация и да нарушава законите.

Том го прочете два пъти и попита:

— Какви закони?

— Ще ти кажа веднага щом ги напиша — отговори кметът. — Всички колонии на Земята имат закони.

— Но какво да правя аз?

— Ще крадеш. И ще убиваш. Не би трябвало да ти е трудно.

Кметът отиде до библиотеката и извади от рафтовете няколко стари книги, озаглавени: „Престъпникът и неговата среда“, „Психология на убиеца“, „Изследвания върху мотивацията на крадците“ и така нататък.

— От тях ще научиш всичко, което трябва да знаеш. Кради колкото искаш, но мисля, че едно убийство ще е достатъчно. Няма смисъл да прекаляваме.

— Добре — кимна Том. — Струва ми се, че ще имам време да се науча.

Взе книгите и се върна в къщата си.

Беше много горещо, а разговорът за престъпност и престъпници го бе уморил допълнително. Изпъна се на леглото си и започна да прелиства старите книги.

На вратата се почука.

— Влез! — извика той и разтри уморените си очи.

Влязоха Марв Дърводелеца, най-големият и най-високият от червенкосите братя, и Джед Фермера. Носеха малък чувал.

— Ти ли си градският престъпник, Том? — попита Марв.

— Така изглежда.

— Тогава това е за теб.

Оставиха чувала на пода и извадиха от него брадва, два ножа, късо копие, бухалка и гумена палка.

— Какви са тези неща? — учуди се Том и се надигна.

— Оръжия, разбира се — отговори Джед Фермера кисело. — Не можеш да си истински престъпник, ако нямаш оръжия.

Том се почеса по темето.

— Така ли?

— По-добре вземи и разбери тези неща сам — продължи Фермера троснато. — Не можем да направим всичко вместо теб!

Марв Дърводелеца намигна на Том и каза:

— Джед е вкиснат, защото кметът го направи пощальон.

— Ще свърша каквото се искат от мен — каза Джед. — Не ми харесва, че ще трябва да напиша толкова много писма.

— Няма да ти е много трудно — усмихна се Марв. — Почщальоните на земята правят същото, а там има много повече хора. Успех, Том.

Отидоха си.

Том приклепна и разгледа оръжията. Знаеше за какво са. Старите книги ги описваха с големи подробности. Само че на Ню Делауеър досега никой не беше използвал оръжие — единствените животни на планетата бяха малки и космати, хранеха се само с трева, а да вдигнеш ръка срещу свой съселанин... на кого беше притрябвало това?

Взе единия нож. Студен. Докосна върха му. Остър.

Започна да крачи напред назад, да гледа през прозореца. Оръжията предизвикваха странно усещане в стомаха му. Реши, че е приел да се захване с всичко това прибързано.

Все пак, още беше рано да се безпокои. Първо трябваше да прочете книгите, после може би щеше да разбере какъв е смисълът.

Чете внимателно в продължение на няколко часа, като прекъсна само колкото да обядва. Книгите сами по себе си бяха ясни — различните престъпни методи се обясняваха изчерпателно, понякога дори с диаграми. Лошото бе, че цялата работа му се струваше побъркана. Защо трябваше да се вършат престъпления? Кой имаше полза от тях? Печелеше ли някой?

Книгите не отговаряха на тези въпроси. Прелистваше ги и се вглеждаше в лицата на сниманите престъпници. Изглеждаха сериозни и вгълбени, напълно осъзнаващи колко важна обществена функция изпълняват.

Том искаше да схване тази функция. Може би така щеше да му е по-лесно?

— Том — извика го кметът отвън.

— Тук съм, кмете — отвърна Том.

Вратата се отвори. Зад кмета бяха Джейн, жената на Фермера, Мери, жената на Водоносеца и Алис, жената на Готвача.

— Какво ще кажеш, Том? — попита кметът.

— За кое?

— Кога ще се заловиш за работа?

Том се усмихна смутено.

— Скоро. Тъкмо четях книгите и се мъчех да разбера какво...

Трите дами на средна възраст го изгледаха укоризнено и той млъкна от смущение.

— Губиш си времето в четене — промърмори Алис.

— Навън всички работят — добави Джейн.

— Толкова ли е трудно да откраднеш нещо? — обади се и Мери.

— Така е — съгласи се и кметът. — Инспекторът може да се появи всеки момент, а ние няма да можем да му покажем нито едно престъпление.

— Добре, добре — смотолеви Том.

Пъкна в колана си един нож и гумената палка, натъпка чувала — за плячката — под ризата си и излезе.

А къде щеше да отиде? Посред бял ден?! На пазара — най-логичното място за крадене — нямаше да има никой чак до вечерта. Освен това не искаше да краде на светло. Струваше му се непрофесионално.

Разгъна разрешителното си и го прочете пак. *Да посещава места с лоша репутация...*

Ето това е! Ще отиде на някое място с лоша репутация. Там би могъл да скрои плана си, да се настрои за работа. За нещастие обаче в селото нямаше голям избор. Можеше да отиде в малкия ресторант на овдовелите сестри Еймс, в бара на Джеф Шунката или в кръчмата на Ед Бирата.

Реши да отиде при Ед.

Кръчмата беше в къща, която по нищо не се отличаваше от останалите в селото. Имаше една голяма стая за клиентите, кухня и още една-две стаи за семейството. Жената на Ед готвеше и поддържаше чисто доколкото можеше, защото я болеше гърбът. Ед сервираше напитките. Той беше блед мъж със сънливи очи и склонност да се тревожи.

— Здравсти, Том — поздрави той. — Чух, че си станал наш престъпник.

— Така е — потвърди Том. — Дай ми една перикола.

Ед Бирата му донесе безалкохолния коренов екстракт и застана край масата.

— Защо не крадеш, Том?

— Сега обмислям — отвърна Том. — В разрешителното ми пише, че трябва да ходя по места с лоша репутация. Затова съм тук.

— Бива ли така? — попита Ед. — Заведението ми не е с лоша репутация, Том.

— Сервираш най-лошите ястия в селото — възрази Том.

— Знам. Жена ми не умее да готви. Но пък атмосферата е добра. На хората им харесва и идват.

— Все едно, Ед. Реших кръчмата ти да ми стане свърталище.

Ед Бирата отпусна безпомощно рамене.

— Иди после че се старай да направиш хубаво заведение — промърмори той. — Ето какво получаваш за благодарност.

И отиде до бара.

Том продължи да мисли. Стори му се удивително трудно. Колкото повече опитваше, толкова по-малко се получаваше. Но продължаваше да се опитва, изпълнен с мрачна решителност.

Мина един час и се появи Ричи Фермера — най-малкият син на Джед.

— Открадна ли вече нещо, Том?

— Още не — отговори му Том, опрял лакти на масата, потънал в мисли.

Огненият следобед постепенно си отиваше. През малките, не особено чисти прозорци на кръчмата, започваше да нахлува нощта. Някъде навън засвири щурец, първия шепот на нощния вятър раздвижи близката гора.

Големия Джордж Водоносеца и Макс Тъкача дойдоха да изпият по чаша галва. Седнаха до Том.

— Как върви? — попита го Джордж.

— Зле — отговори Том. — Нещо не мога да го измисля това крадене.

— Ще се научиш — успокои го Водоносеца. — Ако някой може да се научи, това си ти.

— Вярваме в теб, Том — увери го Тъкача.

Том им благодари. След малко двамата допиха галвата и си отидоха, а той продължи да мисли, вторачен в празната си чаша.

Час по-късно Ед Бирата дойде при него и се прокашля стеснително.

— Том, знам, че не е моя работа, но кога смяташ да откраднеш нещо?

— Веднага — отговори Том.

Стана, увери се, че оръжията му са си на мястото и излезе.

На пазара вече бе започнала вечерната размяна. Стоките бяха струпани по сергии или нахвърляни върху рогозки. Нямаше валута, нямаше разменни курсове. Десет ръчно ковани гвоздеи струваха кофа мляко или две риби според това, какво можеш да размениш в момента

и какво ти трябва. Никой не си правеше труда да води сметки. Кметът имаше сериозни проблеми с въвеждането на този земен обичай.

Докато Том Рибаря крачеше по площада, всички го поздравяваха.

— Ще крадеш ли, а, Том?

— Хайде, започвай, момче!

— Можеш да го направиш!

Никой от селото не бе виждал истинска кражба. За тях това беше обичай от далечната Земя и им се искаше да разберат какво представлява. Изоставиха стоките си и тръгнаха след него, за да видят какво ще направи.

Том установи, че ръцете му треперят. Не му харесваше, че толкова много хора ще гледат как краде. Реши да действа бързо, докато все още му е останал кураж.

Спря пред отрупаната с плодове сергия на жената на Мелничаря.

— Изглеждат вкусни — отбеляза той небрежно.

— Току-що са откъснати — увери го възрастната жена със светнали очи. Том си спомни как тя разговаряше по цели часове с майка му, когато родителите му все още бяха живи.

— Много са хубави — каза той и съжали, че не е спрял другаде.

— О, да. Хубави са. Нали ти казах, набрах ги днес следобед.

— Сега ли ще краде? — прошепна някой от тълпата.

— Разбира се. Гледай — отвърна друг.

Том взе един светлозелен гифер и го разгледа. Всички се смълчаха.

— Много вкусен изглежда, наистина — каза Том и внимателно го остави при другите.

Сред тълпата се разнесе дълбока въздишка.

Макс Тъкача, жена му и петте им деца бяха заели следващата сергия. Тази вечер предлагаха за размяна две одеяла и една риза. Когато Том, следван от тълпата, се приближи, всички те му се усмигнаха стеснително.

— Тази риза ще ти стане — каза му Тъкача. Искаше му се хората да се разотидат и да оставят Том да си свърши работата.

— Хъм — промърмори Том и взе ризата. Тълпата се раздвижи неспокойно. Някакво момиче се разкиска неудържимо. Том стисна ризата и измъкна чувала за плячката.

— Един момент! — Били Дърводелеца си проби път до него. Сега имаше значка, направена от стара земна монета. Беше я излъскал и закачил за колана си. Изражението му несъмнено беше сериозно.

— Какво ще правиш с тази риза, Том? — попита Били.

— Ами... разглеждах я.

— Разглеждаше я, така ли? — Били се огледа с ръце зад гърба си, после се обърна рязко към него и вдигна показалец. — Не мисля, че само я разглеждаше, Том. Струва ми се, че искаше да я откраднеш!

Том не отговори. Чувалът висеше издайнически в ръката му.

— Като началник на полицията — продължи Били, — съм длъжен да защитя тези хора. Ти си подозрителен. Мисля, че трябва да те арестувам, за да те разпитам по-обстойно.

Том отпусна ръце. Не беше очаквал подобно нещо, но му беше все едно. Като го приберяха в затвора, всичко щеше да свърши. После, щом Били го освободеше, щеше да върви да лови риба.

Изведнъж през тълпата дотича кметът.

— Били! Какво правиш! — извика той.

— Изпълнявам дълга си, кмете. Том е много подозрителен. Според книгата...

— Знам какво пише в книгата — прекъсна го кметът. — Аз ти я дадох. Не можеш да арестуваеш Том. Рано е.

— Но в селото няма друг престъпник! — оплака се Били.

— Нищо повече не мога да направя — каза кметът.

Били стисна устни.

— В книгата се говори за превантивната дейност на полицията. Длъжен съм да предотвратявам престъпленията.

Кметът вдигна нагоре ръце и ги отпусна безпомощно.

— Били, не разбираш ли? Селото ни има нужда от престъпления. Ти също трябва да помогнеш за това.

Били сви рамене.

— Добре, кмете. Просто се опитвах да си върша работата. — Тръгна да си ходи, но рязко се обърна и каза на Том: — Ще те пипна! Нищо няма да спечелиш от престъпленията си!

Отиде си.

— Прекалено амбициозен е, Том — успокои го кметът. — Не му обръщай внимание. Хайде, открадни нещо. Свърши си работата.

Том започна да отстъпва към зелената гора край селото.

— Какво има, Том? — попита го кметът разтревожено.

— Вече не съм в настроение — отвърна Том. — Може би утре вечер...

— Не, не! — настоя кметът. — Още сега! Не можеш да отлагаш безкрайно. Хайде, ние ще ти помогнем.

— Разбира се — отзова се Макс Тъкача. — Открадни ризата, Том. Тъкмо ти е по мярка.

— Какво ще кажеш за тази хубава кана, Том?

— Вземи си малко ядки от моите!

Том огледа сергиите. Когато посегна да вземе ризата на Макс, от колана му падна ножът. Хората заклатиха съчувствено глави.

Том го вдигна и си даде сметка, че го вземат за мекушав. Грабна бързо ризата и я мушна в чувала. Тълпата изръкопляска. Том се усмихна и се почувства малко по-добре.

— Струва ми се, че се научавам.

— Разбира се.

— Знаехме си, че ще се справиш.

— Вземи още нещо, момче!

Тръгна през пазара и си взе парче въже, шепя ядки и една сламена шапка.

— Мисля, че е достатъчно — каза той на кмета.

— Засега стига — съгласи се кметът. — Но това не се брои. Хората сами ти дадоха тези неща. Трябва да се упражняваш повече, струва ми се.

— Ох! — изпъшка Том разочаровано.

— Но иначе те бива. Следващия път ще ти е по-лесно.

— Сигурно.

— И не забравяй убийството.

— Наистина ли трябва? — попита Том.

— Ще ми се да не трябваше — поклати глава кметът. — Но колонията ни е тук от двеста години и не е имало нито едно убийство. Нито едно! Според сведенията, всички други колонии са имали много.

— Значи наистина ще трябва да го направя — каза Том. — Ще се постарая.

Тръгна към къщата си, а тълпата го изпрати с шумни овации.

След като се прибра у дома Том запали маслената лампа и си приготви вечеря. Нахрани се и се настани на голямото си кресло. Не беше доволен от себе си. Не се бе справил с краденето както трябва. Цял ден се бе тревожил и колебал. Хората буквално му напъхаха нещата в ръцете, за да може да ги вземе.

Що за крадене беше това?

Нямаше никакво оправдание. Краденето и убиването бяха като всяка друга работа. Нямаше право да се проваля само защото не вижда смисъл или защото досега не се е занимавал с това.

Отиде до вратата. Нощта беше прекрасна, осветена от няколко близки гигантски звезди. На пазара вече нямаше никой, лампите в прозорците гаснеха една по една.

Тъкмо време за кражба!

Мисълта го развълнува. Почувства се горд със себе си. Ето така действаша истинските престъпници, така трябваше да прави и той — да дебне късно през нощта.

Бързо взе оръжията си, изпразни торбата с плячката и излезе.

Гаснеха и последните прозорци. Том тръгна безшумно през селото. Стигна до къщата на Роджър Водоносеца. Големият Роджър бе оставил лопатата си подпряна на стената. Том я взе. Малко по-нататък видя каната за вода на Тъкача — както обикновено стоеше пред входната врата. Взе и нея. По пътя към къщи видя малко дървено конче, забравено от някое дете. Взе и него.

Когато се прибра с плячката, почувства, че го обзема приятно вълнение. Реши да направи още една обиколка.

Този път се върна с бронзовата табелка от къщата на кмета, с най-хубавия трион на Марв Дърводелеца и със сърпа на Джед Фермера.

— Не е лошо — каза си. Справяше се отлично. След още една обиколка, можеше да си почине.

Този път намери чука и длетото на Рон Каменаря и една плетена кошница в двора на Готвача. Канеше се да задигне греблото на Джеф Шунката, когато чу тихо шумолене.

Залепи се до стената и зачака.

Появи се Били Бояджията. Промъкваше се тихо, а значката му блестеше на звездната светлина. В едната си ръка носеше къса дебела бухалка, а в другата — чифт саморъчно направени белезници. Лицето

му беше заплашително, като лице на човек, закле се да се бори с престъпността. Нищо че не беше съвсем наясно какво е това.

Том стаи дъх, докато Били мина на десетина метра от него, после тихо тръгна към къщи.

Торбата издрънча.

— Кой е там? — извика Били. Никой не отговори и той се върна, за да огледа сенките. Том отново се залепи за стената. Беше сигурен, че Били няма да го види — имаше слаби очи заради изпаренията от боите, с които работеше. Всички бояджии имаха слаби очи. Това бе една от причините почти винаги да са в лошо настроение.

— Том, ти ли си? — попита Били дружелюбно. Том понечи да се обади, но видя, че Били е вдигнал бухалката над главата си. Стаи дъх.

— Ще те хвана! — извика Били.

— Добре де, хвани го утре сутринта! — изръмжа гневно Джеф Шунката от прозореца на спалнята си. — Някои хора се опитват да спят.

Били се отдалечи. Когато изчезна от погледа му, Том се прибра бързо у дома и изсипа чувала на пода. Разгледа плячката си с гордост. Изпълваше го с чувството за добре свършена работа.

След като изпи чаша вода, се унесе в дълбок спокоен сън, без сънища.

На следващата сутрин Том отиде да провери как напредва работата по малкото червено училище. Момчетата на Дърводелеца се бяха заловили здраво за работа, помагаха им и няколко съселяни.

— Как е? — подвикна им Том весело.

— Добре — отговори Марв. — Щеше да е по-добре обаче, ако трионът ми беше тук.

— Трионът? — повтори Том учудено.

След миг си спомни, че през нощта го бе откраднал. Тогава не бе помислил, че може да потрябва на някого. Трионът и другите вещи просто бяха неща за крадене. И през ум не му беше минало, че някой може да има нужда от тях.

— Мислиш ли, че бих могъл да използвам триона си известно време? — попита Марв. — Час-два най-много.

— Не съм сигурен — отговори Том и се намръщи. — Откраднат е законно.

— Разбира се. Но ако ми го дадеш назаем за малко...

— Ще трябва да ми го върнеш.

— Естествено че ще ти го върна — отговори Марв възмутено. — Не мога да задържа нищо, което е откраднато законно.

— У дома е, заедно с останалите неща.

Марв му благодари и отиде да го вземе.

Том продължи да се разхожда из селото. Стигна до къщата на кмета. Кметът стоеше отвън и гледаше към небето.

— Том, ти ли взе бронзовата ми табела? — попита той.

— Разбира се — отговори Том наежено.

— О, само исках да знам. Виждаш ли? — Кметът посочи нагоре.

Том вдигна глава.

— Какво?

— Черната точка недалеч от малкото слънце.

— Да. Какво е това?

— Сигурно е корабът на инспектора. Как върви твоята работа?

— Добре — отговори Том с леко смущение.

— Обмисли ли убийството?

— То ми създава проблеми — призна Том. — Да си кажа правичката, още нищо не съм направил по въпроса.

— Ела за малко вътре, Том. Искам да поговорим.

Влязоха в хладната всекидневна зад спуснатите капаци на прозорците. Кметът напълни две чаши и кимна на Том да седне.

— Вече не ни остана време — каза той мрачно. — Инспекторът ще кацне всеки момент, а аз имам страшно много работа. — Посочи към радиостанцията и добави: — Това нещо се обади пак. Съобщиха, че на Денг IV имало въстание и лоялните колонии на Земята трябвало да подготвят мобилизация, каквото и да означава това. За първи път чувам за Денг IV, но сега трябва да мисля и за него, като капак на всичко.

Вгледа се строго в Том.

— Престъпниците на Земята извършват десетки убийства на ден, без дори да се замислят. Селото иска от теб да извършиш само едно невинно убийство. Толкова ли много е това?

Том разпери неспокойно ръце.

— Наистина ли смяташ, че е необходимо?

— Знаеш, че е. Ако ще ставаме като Земята, трябва да го направим както трябва. Засега само това не ни достига. Останалите ни планове се изпълняват по график.

Влезе Били Бояджията. Носеше официална синя риза с метални копчета. Настани се в едно кресло.

— Уби ли вече някого, Том?

— Искате да знае дали е *необходимо* — обясни кметът.

— Разбира се, че е — възкликна началникът на полицията. — Не прочете ли какво пише в книгите? Не е истински престъпник този, който не е извършил убийство.

— Кого ще убиеш, Том? — попита кметът.

Том се размърда неловко и потри слепоочията си.

— Е?

— Мисля, че ще убия Джеф Шунката — промърмори Том.

Били Бояджията се наведе към него.

— Защо? — попита той.

— Защо? А защо не?

— Какъв е мотивът ти?

— Мислех, че искате да извърша убийство — тросна се Том. — Кога е ставало дума за мотив?

— Фалшиво убийство не ни трябва — обясни началникът на полицията. — Искате да е като истинско. Това означава, че се налага да имаш мотив.

Том се замисли за миг.

— Добре де, не познавам Джеф много добре. Това достатъчен мотив ли е?

Кметът поклати глава.

— Не, Том, няма да свърши работа. По-добре избери някой друг.

— Уф... Какво ще кажете да Джордж Водонесеца?

— Какъв е мотивът? — попита Били веднага.

— Ами... такава... не ми харесва как ходи. Открай време. И понякога вдига много шум.

Кметът кимна одобрително.

— Струва ми се, че става. Какво ще кажеш, Били?

— Как, според вас, ще се досетя за такъв мотив? — попита Били ядосано. — Не, това може да става за убийство в състояние на

афектирано заслепение, но ти си законен престъпник, Том. По определение ти си хладнокръвен, безмилостен и коварен. Не можеш да убиеш човек само защото не ти харесва походката му. Това е глупаво!

— По-добре да помисля още малко — каза Том и стана.

— Не се бави. Колкото по-бързо го направиш, толкова по-добре — напомни му кметът.

Том кимна и тръгна към вратата.

— Том — спря го Били. — Не забравяй да оставиш улики. Много е важно.

— Добре — отвърна Том и излезе.

Навън повечето селяни гледаха към небето. Черната точка бе станала много по-голяма и закриваше почти половината от по-малкото слънце.

Том отиде до мястото с лоша репутация, за да обмисли положението. Ед Бирата явно бе сменил отношението си към престъпността, защото бе направил някои промени. Над вратата се мъдреше голяма табела, на която пишеше: „СВЪРТАЛИЩЕ НА ПРЕСТЪПНИЦИ“, а на прозорците бе сложил нови, старателно изцапани перденца, които не пропускаха слънчевата светлина, така че кръчмата му наистина приличаше на сумрачна бърлога. По стените висяха оръжия, издялкани набързо от дърво. Имаше неголямо червено петно, което изглеждаше зловещо, макар че за Том бе повече от ясно, че е от червената боя на Били Бояджията.

— Влизай, Том — посрещна го Ед Бирата и го заведе в най-тъмния ъгъл. Том си даде сметка, че кръчмата е необичайно пълна за това време на деня. На хората изглежда им харесваше да седят в истинско бандитско свърталище.

Том отпи глътка перикола и започна да мисли.

Трябваше да извърши убийство.

Извади от джоба си разрешителното и го прочете. От него се искаше да направи нещо непонятно, неприятно и необичайно, но нямаше как — беше длъжен.

Пресуши чашата си и се съсредоточи върху убийството. Каза си, че ще убие някого. Трябваше да *отнеме живот*. Някой щеше да *престане да съществува*.

Но тези фрази не съдържаха в себе си същността на самия акт. Те бяха само думи. За да онагледя мислите си, реши да вземе за пример

едрия червенокос Марв Дърводелеца. Днес той работеше по училището с взетия назаем трион. Ако го убиеше, Марв нямаше да работи повече.

Том поклати глава нетърпеливо. Все още не беше ясно.

Добре, каза си той, значи ето го Марв Дърводелеца — най-добрият от братята, както смятаха мнозина. Представи си го как стиска някоя дъска с луничавите си ръце и я рендосва — несъмнено жаден, несъмнено с болката в рамото, която Ян Лечителя от толкова време се мъчеше да облекчи.

Това беше Марв Дърводелеца.

После...

Марв Дърводелеца проснат на земята с изцъклени очи, вкочанени крайници, с отворена уста, без пулс, без дишане. След това големите му луничави ръце никога повече нямаше да стискат дърво, никога повече нямаше да изпитва болката, която Ян Лечителя се опитваше да...

За миг видя какво всъщност е убийството. Видението си отиде, но остави достатъчно дълбок спомен, за да го накара да се чувства зле.

С краденето някак си би могъл да свикне. Но да убие, дори и в интерес на цялото село...

Какво щяха да си кажат хората, когато видеха това, което той току-що си бе представил? Как щеше да живее с тях после? Как щеше да живее със самия себе си?

Въпреки всичко, трябваше да го направи. Всеки от селото имаше своята задача, той също.

Кого да убие?

Възбудата започна по-късно, когато по радиостанцията се разнесоха гневни гласове.

— И наричаш това колония? Къде е столицата?

— Това тук — отговори кметът.

— Къде е площадката за кацане?

— В момента я използваме за пасбище. Ще погледна къде беше... Тук не са кацали кораби от...

— Тогава големият кораб няма да каца. Ще се спуснем със спомагателен. Съберете служителите си. Потеглям незабавно.

Цялото село се събра край ливадата, посочена от инспектора. Том препаса оръжията си и се скри зад едно дърво, за да гледа.

От големия кораб се отдели един по-малък и бързо се спусна надолу. Селяните стаиха дъх, защото бяха сигурни, че ще се разбие. В последния момент обаче изскочиха огромни пламъци, които опърлиха тревата, и спомагателният кораб се спусна съвсем леко.

Кметът тръгна към него, следван от Били Бояджията. Отвори се малка вратичка и слязоха четирима мъже. В ръцете си държаха блестящи метални неща, които, както се досети Том, бяха оръжия. След тях излезе едър мъж с подпухнало червено лице, облечен в черно. На гърдите му висяха четири медала. След него се появи дребен мъж със сбръчкано лице, също облечен в черно. Най-накрая се измъкнаха още четирима униформени.

— Добре дошли в Ню Делауеър — приветства ги кметът.

— Благодаря, генерале — отговори едрият и стисна ръката на кмета. — Аз съм инспектор Делумейн. Това е господин Грент, моят политически съветник.

Грент кимна на кмета, но не пое претегнатата му ръка. Гледаше селяните с неприкрито отвращение.

— Ще хвърлим едно око на селото ви — каза инспекторът и изгледа политическия си съветник косо. Грент кимна. Униформените ги заобиколиха.

Том се отправи след тях на безопасно разстояние, скрит като истински престъпник. В селото се скри зад една къща и продължи да наблюдава какво прави инспекторът.

Кметът посочи затвора, църквата, пощата и червеното училище с понятна гордост. Инспекторът доби объркан вид. Господин Грент се усмихна кисело и потри челюстта си.

— Както си мислех — каза той на инспектора. — Чиста загуба на време, гориво и на цял боен кораб. Тук няма нищо ценно.

— Не съм толкова сигурен — каза инспекторът. — Защо ги построихте, генерале? — попита той кмета.

— Как защо? За да сме като на Земята. Както виждате, правим всичко, което е по силите ни.

Господин Грент прошепна нещо в ухото на инспектора.

— Кажете ми — попита инспекторът след малко, — колко млади мъже има в селото ви?

— Моля? — попита кметът объркано.

— Колко мъже на възраст между петнайсет и шейсет години имате — обясни господин Грент.

— Виждате ли, генерале, Империята ни в момента води война. Колонистите от Денг IV и някои други планети са се опълчили срещу това, което е тяхно рождено право. Въстанали са срещу абсолютната власт на майката Земя.

— Съжалявам — каза кметът съчувствено.

— За космическия флот са ни нужни мъже. Почтени, смели, здрави мъже. Резервите ни намаляват и...

— Желаем — намеси се господин Грент — да дадем шанс на всички колонии да се сражават за Майката Земя. Сигурни сме, че няма да ни откажете.

— О, не — отвърна кметът. — Разбира се, че няма. Убеден съм, че младите ни мъже с радост ще... искам да кажа... те нямат представа за какво става дума, но са умни момчета и ще се научат бързо.

— Виждаш ли? — обърна се инспекторът към Грент. — Шейсет, седемдесет, може би стотина души. Не е чак такава загуба в края на краищата.

Господин Грент все още изглеждаше недоволен.

Инспекторът и съветникът влязоха в къщата на кмета, за да се освежат. Придружиха ги четирима войници. Другите четирима тръгнаха да се разхождат из селото. Вземаха каквото им харесаше.

Том се скри в близката гора, за да обмисли положението. Привечер се появи жената на Ед Бирата и крадешком се запромъква към него. Тя беше съсухрена жена на средна възраст със сивкаворуса коса, но се движеше доста бързо, въпреки болния си гръб. В ръката си стискаше кошница, покрита с кърпа на червени квадратчета.

— Нося ти вечеря — каза тя, когато откри Том.

— О... благодаря — смотолеви той, когато се съвзе от изненадата. — Не трябваше да го правиш.

— Разбира се, че трябваше. Нашата кръчма е мястото с лоша репутация, което посещаваш, нали? Ние сме отговорни за теб, а и кметът искаше да ти предам нещо.

Том вдигна поглед с пълна уста.

— Какво?

— Каза да побързаш с убийството. Той се опитва да отвлече вниманието на инспектора и онова дребно човече Грент от въпроса, но е сигурен, че рано или късно ще попитат.

Том кимна.

— Кога ще го направиш? — поинтересува се тя и наклони глава в очакване.

— Не трябва да ти казвам — отговори Том.

— Разбира се, че трябва. Аз улеснявам извършването на убийство.

— Така е — съгласи се Том замислено. — Ще го направя тази вечер. След като се стъмни. Кажи на Били Бояджията, че ще оставя отпечатъци от пръсти и всички улики, за които се сетя.

— Добре, Том — кимна възрастната жена. — Желая ти успех.

Том изчака да се стъмни, без да престава да наблюдава селото. Забеляза, че повечето от войниците са пияни. Залитаха между къщите, сякаш селяните не съществуваха. Един от тях стреля във въздуха и подплаши малките космати тревояди на мили наоколо.

Инспекторът и господин Грент още не бяха излезли от къщата на кмета.

Спусна се нощта. Том слезе в селото и се скри между две къщи. Извади ножа и зачака.

След малко чу стъпки. Опита се да си спомни описаните криминални методи, но не се получи нищо. Налагаше се да извърши убийството както му дойде, при това бързо.

В тъмнината се появи силует.

— О, здравей, Том! — Беше кметът. Той погледна ножа в ръката му и попита: — Какво правиш тук?

— Каза, че трябва да убия някого, така че...

— Нямах предвид да убиеш мен — промърмори кметът и отстъпи назад. — Не можеш да убиеш мен.

— Защо? — попита Том.

— Защото някой трябва да разговаря с инспектора. Той ме чака. Някой трябва да му покаже...

— И Били Бояджията може да го направи — възрази Том. Сграбчи кмета за яката на ризата и вдигна ножа. — Разбира се, нямам

нищо против теб, но се налага.

— Чакай! — извика кметът. — След като нямаш нищо против мен, значи нямаш мотив!

Том свали ножа, но продължи да стиска ризата.

— Мога да измисля някакъв. Например много съм ти ядосан, че ме назначи за престъпник.

— Назначих те като кмет, нали?

— Е, да, но...

Кметът дръпна Том на светлото и каза:

— Гледай!

Том зяпна от учудване. Кметът беше с дълги, изгладени на ръб панталони и черен кител, окичен с медали. На раменете му се мъдреха по два реда звезди — десет на всяко. На шапката му се виждаха блестящи метални орнаменти с форма на комети.

— Виждаш ли, Том? Вече не съм кмет. Вече съм генерал.

— Какво общо има това? — попита Том. — Нали си същия човек?

— Официално не съм. Ти пропусна церемонията днес следобед. Инспекторът каза, че след като официално съм генерал, трябва да нося униформа. Беше приятна церемония. Всички от Земята ме гледаха, смееха се и си намигаха един на друг.

Том вдигна ножа отново и го стисна, сякаш се канеше да изкорми риба.

— Поздравявам те — каза той искрено. — Но когато ме назначи за престъпник, все още беше кмет, така че мотивът ми си остава.

— Но ти няма да убиеш кмета! Ще убиеш един генерал! Това вече не е убийство!

— Така ли? — учуди се Том. — Какво е тогава?

— Да убиеш генерал е равносилно на бунт!

Том пак свали ножа и пусна кмета.

— Извинявай.

— Няма нищо — каза кметът. — Естествено е да сгресиш. Аз бях чел за тези неща, а ти не си... Не беше нужно да го правиш. — Пое дълбоко дъх и добави: — Е, трябва да вървя. Инспекторът иска списък на хората, които може да мобилизира.

— Сигурен ли си, че убийството е необходимо? — извика след него Том.

— Да, несъмнено — отвърна кметът и продължи бързо нататък.
— Но не убивай мен.

Том мушна ножа в колана си.

Не мен, не мен. Всеки би казал това. Но някой трябваше да бъде убит. Кой? Не можеше да убие себе си. Това щеше да е самоубийство и нямаше да се брои.

Потрепери, защото си спомни реалистичната представа за смъртта от кръчмата на Ед. Помъчи се да не мисли за това. Убийството трябваше да бъде извършено.

Пак чу стъпки. Някой идваше!

Приближаваше. Том приклепна и мускулите му се свиха, готови за скок.

Беше жената на Мелничаря, която се прибираще у дома с кошница плодове. Том си каза, че е без значение дали е тя или някой друг. Но не беше в състояние да забрави дългите ѝ разговори с майка му. Нямаше никакъв мотив да я убива.

Жената се отдалечи, без да го види.

Мина още половин час. Появи се още някой. Том позна Макс Тъкача.

Тъкача винаги му бе допадал. Това не означаваше, че не може да има мотив, но... Успя да измисли единствено, че Макс имаше жена и пет деца, които го обичаха и чакаха, които щяха да скърбят за него... Нямаше нужда Били Бояджията да му казва, че това не е мотив за убийство. Скри се още по-дълбоко в сянката и продължи да чака.

Зададох се трима от синовете на Дърводелеца. Том вече бе мислил за тях. Остави ги да си отидат. Приближи и Роджър Водоносеца.

Нямаше особена причина да иска да го убие, но пък и не бяха приятели. Освен това Роджър нямаше деца, а жена му не го обичаше. Зачуди се дали подобен мотив би удовлетворил Били Бояджията.

Даде си сметка, че не. Нямаше да го удовлетвори... Подобни бяха мотивите му и за останалите им съселяни. Беше отрасъл с тези хора, беше споделял с тях радостите и тъгата си. Как би могъл да има мотив да убие някого от тях?

А трябваше да извърши убийство. Изискваше го разрешителното. Чувстваше се длъжен да оправдае доверието на

селото. Но... не можеше и да убива хората, с които бе прекарал живота си.

Чакай, каза си изведнъж и го обзе възбуда. Защо да не убие инспектора?

Мотив? Това щеше да е дори по-ужасяващо престъпление, отколкото ако беше убил кмета... тоест, ако кметът сега не беше генерал и ако убийството му нямаше да е равносилно на бунт. Но дори и кметът още да си беше кмет, убийството на инспектора щеше да направи много по-силно впечатление. Щеше да го убие за слава, заради предизвикателството. По този начин щеше да покаже на Земята колко земна е тяхната колония съвсем недвусмислено. Щяха да си кажат: „В Ню Делауеър има такава жестока престъпност, че изобщо не е безопасно да се каца там. Един престъпник уби нашия инспектор още през първия ден на посещението му! Такива убийци няма в цялата вселена.“

Том осъзна, че това убийство ще е много зрелищно и че точно такава би извършил всеки голям престъпник.

След като за първи път от много време насам се почувства горд от себе си, Том излезе от сянката и се запъти към къщата на кмета. Отвътре се чуваха разговорите.

— ... достатъчно пасивно население — говореше господин Грент. — Като овце са всъщност.

— Доста отегчително е тук — отвърна инспекторът. — Особено за войниците.

— Е, какво може да се очаква от изостанали селяци? Поне ще вземем малко войници — каза господин Грент и шумно се прозина. — Стражи, ставайте! Връщаме се на кораба.

Стражи! Том беше забравил за тях. Погледна ножа си с недоверие. Дори и да се спуснеше към инспектора, войниците щяха да го спрат и нямаше да успее да извърши убийството. Вероятно бяха обучени да правят тъкмо такива неща.

А ако имаше оръжие като техните?

Чу, че хората вътре се раздвижиха, за да си тръгват и забърза към селото.

Недалеч от пазара видя пиян войник — седеше на стъпалото пред една къща и волно пееше. Пред краката му се търкаляха две празни бутилки, а оръжието му беше праметнато през рамо.

Том се приближи, извади гумената палка и премери удара си. Войникът изглежда бе забелязал сянката му, защото скочи на крака и се изплъзна. С едно движение свали оръжието от рамото си, удари Том по ребрата и го насочи. Том приклепна светкавично, подкоси краката на войника и го събори. Преди онзи да се съвземе, замахна с гумената палка.

Опипа пулса му — нямаше смисъл да убива не когото трябва — взе оръжието, огледа го, за да е сигурен къде трябва да натисне и забърза след инспектора.

Настигна групата, малко преди ливадата, на която бе кацнал корабът. Инспекторът и Грент вървяха напред, след тях се клатушкаха войниците.

Том се скри в храсталака и заобиколи, така че да се изравни с Грент и инспектора. Прицели се и пръстът му обви спусъка. Но не искаше да убива съветника. От него се искаше да извърши само едно убийство.

Продължи да тича напред, за да излезе точно пред групата. Видяха го, едва когато насочи оръжието.

— Какво означава това? — попита инспекторът.

— Не мърдайте — нареди Том. — Всички без инспектора да оставят оръжието и да се отдалечат.

Войниците се подчиниха, сякаш изпаднали в унес — оставиха оръжията си един по един и се скриха в храсталаците. Грент не помръдна.

— Какво искаш да направиш, момче? — попита той.

— Аз съм престъпникът на селото — заяви гордо Том. — Ще убия инспектора. Моля, отдръпнете се.

Грент се вторачи в него.

— Престъпник? Значи за това дрънкаше кметът.

— Знаем, че не сме имали нито едно убийство за повече от двеста години — обясни Том, — но сега положението ще се промени. *Отдръпнете се!*

Грент скочи настрана. Инспекторът остана сам. Леко се олюляваше.

Том се прицели. Опитваше се да мисли за социалната стойност на престъплението си и за славата, която то щеше да му донесе. Но...

видя инспектора, проснат на земята с изцъклени очи, с изкривена уста, без пулс, без дишане...

Опита се да застави пръста си да натисне спусъка, само че... Пръстът не слушаше какво си мисли умът и нямаше намерение да му се подчинява.

— Не мога! — извика Том.

Хвърли оръжието и хукна към храстите.

Инспекторът искаше да изпрати войниците да го търсят, но Грент не се съгласи. На Ню Делауеър имаше само гори. И десет хиляди души нямаше да открият беглеца, ако решише да се скрие както трябва.

Дойдоха кметът и няколко селяни, за да разберат какво се е случило. Войниците наобиколиха инспектора и Грент и насочиха оръжията си. Лицата им бяха сериозни и навъсени.

Кметът обясни всичко. За нецивилизованата липса на престъпност в селото им, за задачата, която бе получил Том, за срама, който изпитваха, задето не се е справил.

— Защо дадохте задачата точно на него? — попита господин Грент.

— Защото реших, че ако някой може да убие, това е Том. Той е рибар и корми риби.

— Значи всички останали също няма да могат да убиват, така ли?

— Едва ли някой ще направи и това, което успя Том — призна кметът тъжно.

Инспекторът и Грент се спогледаха. Войниците гледаха селяните учудени и с респект. Започнаха да шушукат помежду си.

— Мирно! — изкомандва ги инспекторът, обърна се към Грент и каза тихо: — По-добре да се махаме оттук. Не можем да вземем във войската си хора, които не могат да убиват.

— Бойният дух — промърмори Грент и потрепери. — Това е като зараза. Един човек на ключов пост може да изложи на опасност целия кораб... дори целия флот... само защото не иска да стреля с оръжие. Не си струва рискът.

Наредиха на войниците да се качват в кораба. Те закрчиха побавно от обикновено и често се обръщаха, за да погледнат селяните. Продължаваха да си шушукат, въпреки че инспекторът крещеше команди.

Малкият спомагателен кораб излетя и скоро се скри в търбуха на големия. После изчезна и той.

Горният край на огромното червено слънце вече се показваше над хоризонта.

— Можеш да излезеш! — извика кметът и Том изпълзя от храсталака, в който се бе скрил, за да види какво ще стане.

— Провалих се — каза той тъжно.

— Не се упреквай — каза му Били Бояджията. — Това си беше невъзможна работа.

— Да, прав е — добави кметът, когато тръгнаха назад към селото. — Мислех си, че все някак ще успееш да го направиш, но сега не мога да те обвиня. В селото няма човек, който би стигнал дори и дотук.

— Какво ще правим с новите постройки? — попита Били Бояджията и посочи пощата, затвора, църквата и малкото червено училище.

Кметът се замисли дълбоко.

— Сетих се — каза той след малко. — Ще направим детска площадка за хлапетата. Люлки, пързалки и така нататък.

— Още една? — учуди се Том.

— Разбира се. Защо не?

Така си беше — нямаше никаква причина да не направят още една детска площадка.

— Това вече няма да ми трябва — каза Том и подаде на кмета разрешителното си за престъпник.

— Няма — съгласи се кметът и го скъса. Другите го гледаха тъжно. — Е, положихме всички възможни усилия. Не се справихме добре, но няма какво да се прави.

— Беше ми дадена възможност — каза Том, — но не оправдах доверието ви.

Били Бояджията го улови за рамото.

— Вината не е твоя, Том. Не е наша. Това е защото не сме били цивилизовани цели двеста години. Спомни си колко време е било нужно, за да се цивилизова Земята. Хиляди години. Ние се опитвахме да го направим за две седмици.

— Е, ще трябва да продължим да сме нецивилизовани — отбеляза кметът и направи неуспешен опит да се усмихне.

Том се прозина, махна с ръка и тръгна към къщата си, за да се наспи. Преди да влезе, погледна към небето.

Бяха се събрали гъсти черни облаци. Есенните дъждове щяха да започнат всеки момент и той отново щеше да лови риба.

А защо не си бе представил инспектора като риба? Беше твърде уморен, за да мисли за това. Пък и вече беше твърде късно. Земята си бе отишла от тях и те щяха да са нецивилизовани още много столетия.

Не спа добре.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.